

Sygn. akt II KK 272/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Jacek Sobczak (sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Ewa Oziębła

w sprawie **M. F.**

skazanego z art. 157 § 2 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 kpk

w dniu 16 października 2014 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W.

z dnia 18 kwietnia 2014 r.,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok nakazowy Sądu Rejonowego
i przekazuje sprawę M. F. do ponownego rozpoznania temu
Sądowi;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Do Sądu Rejonowego wpłynął akt oskarżenia z dnia 26 lutego 2014 r. przeciwko M. F. oskarżonemu o czyny z art. 288 § 1 k.k. oraz art. 157 § 2 k.k. Wyrokiem nakazowym z dnia 18 kwietnia 2014 r., Sąd Rejonowy uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i skazał go na karę łączną roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Na poczet orzeczonej kary ograniczenia wolności zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, orzekł o obowiązku naprawienia szkody (art. 46 § 1 k.k.), dowodach rzeczowych oraz kosztach sądowych.

Wyrok ten uprawomocnił się 3 lipca 2014 r. (k.117).

Kasację od tego orzeczenia, na korzyść, skazanego wywiódł Prokurator Generalny zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, tj. art. 501 pkt 1 k.p.k., polegające na wydaniu na posiedzeniu wyroku nakazowego w stosunku do oskarżonego M. F., pozbawionego wolności w innej sprawie, zamiast rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych na rozprawie.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., dlatego podlegała uwzględnieniu.

Rację ma Prokurator Generalny wywodząc w nadzwyczajnym środku zaskarżenia, że orzeczenie Sądu Rejonowego zapadło z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą prawa procesowego, tj. art. 501 pkt 1 k.p.k.

Akt oskarżenia przeciwko M. F. wpłynął do Sądu Rejonowego w dniu 26 lutego 2014 r. (k.103). Zarządzeniem z dnia 18 marca 2014 r. (k. 108) skierowano przedmiotową sprawę na posiedzenie przedmiocie wydania wyroku nakazowego. Sąd Rejonowy wydał wobec oskarżonego wyrok nakazowy w dniu 18 kwietnia 2014 r. (k. 117).

Tymczasem z akt przedmiotowej sprawy wynika, iż oskarżony M. F. został pozbawiony wolności na skutek zastosowania wobec niego tymczasowego aresztowania w sprawie o sygn. akt III Kp .../14, przez Sąd Rejonowy w W. Środek zapobiegawczy został wobec ww. zastosowany na okres 3 miesięcy od dnia 15 kwietnia 2014 r. do 14 lipca 2014 r. i w tym czasie M. F. przebywał w Areszcie Śledczym W. (k. 115, 131). Nadto ze znajdującej się na k. 5, akt Sądu Najwyższego informacji z Aresztu Śledczego z dnia 12 września 2014 r. wynika, że M. F. w dniu 15 kwietnia 2014 r. został zatrzymany, zaś od dnia 17 kwietnia 2014 r. do dnia 14 października 2014 r. przebywał w jednostce penitencjarnej jako tymczasowo aresztowany.

Słusznie zatem Prokurator Generalny zauważa, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy ziściła się negatywna przesłanka wydania wyroku nakazowego określona w art. 501 pkt 1 k.p.k. Wydanie wyroku nakazowego w sytuacji pozbawienia oskarżonego wolności jest bowiem - z uwagi na treść tego przepisu - niedopuszczalne.

Jako sytuację pozbawienia wolności rozumieć należy każde, wynikające z decyzji właściwego organu, uniemożliwienie osobie swobodnego poruszania się. Pozbawieniem wolności jest zatrzymanie, tymczasowe aresztowanie, odbywanie zasadniczej lub zastępczej kary pozbawienia wolności. Nie ma znaczenia podstawa prawna pozbawienia wolności, a istotny jest sam fakt, że osoba jest pozbawiona wolności.

Wykładnia funkcjonalna art. 501 pkt 1 k.p.k. wskazuje, że celem zawartej w nim regulacji jest zagwarantowanie oskarżonemu odpowiednich warunków do obrony w związku z rozstrzygnięciem wydanym bez jego udziału (art. 500 § 4 k.p.k.). Chodzi tu o uprawnienie do wniesienia sprzeciwu od wyroku nakazowego. W tym aspekcie art. 501 pkt 1 k.p.k. pełni funkcję gwarancyjną.

Zauważyć bowiem należy, że w art. 501 pkt 1 k.p.k. mowa jest nie tylko o pozbawieniu wolności w tej sprawie, ale też w „innej sprawie”. Jeżeli więc oskarżony był pozbawiony wolności w „innej sprawie”, zaś w rozpoznawanej sprawie był już na wolności, to należałoby przyjąć, że zachodzi negatywna przesłanka do wydania wyroku nakazowego, choć w tym postępowaniu fakt pozbawienia wolności w innej sprawie w niczym nie ograniczył jego prawa do

obrony (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2013 r., sygn. akt II KK 257/13, Lex nr 1385830).

Nadto, co także należy mieć na uwadze, szczególnie podczas ponownego rozpoznania przedmiotowej sprawy, że zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 października 2013 r., sygn. akt V KK 240/13, Prok. i Pr.- wkł. 2014/1/23, zakaz wynikający z przepisu art. 501 pkt 1 k.p.k. interpretowany szeroko jako ważna norma gwarancyjna, tj. ma zastosowanie również do osoby, która była pozbawiona wolności tylko na jakimś etapie postępowania prowadzonego w tej sprawie, w której sąd rozważa wydanie wyroku nakazowego - niezależnie od długości okresu tego pozbawienia wolności.

Z protokołu zatrzymania osoby (k. 8) wynika, że M. F. został zatrzymany w dniu 20 stycznia 2014 r., w związku z prowadzonym przeciwko niemu postępowaniem, a następnie po przesłuchaniu, przedstawieniu zarzutów i zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci dozoru policji, został zwolniony 22 stycznia 2014 r. (k. 54).

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy uwzględni wskazane wyżej uwagi i po przeprowadzeniu wnikliwej analizy rozstrzyganego problemu procesowego, szczególnie w oparciu o dostępne w tej mierze orzecznictwo, wyda zgodne z obowiązującą procedurą rozstrzygnięcie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji wyroku.